

Procedure: Hygiejniske forholdsregler ved udbrud af fnat hos borgere i eget hjem og på plejecentrene.

**Gældende for: Hjemmeplejen/
Plejebolig / RCS**

Gældende fra: Februar 2018

**Udarbejdet af og dato: Dorthe Kelfast 15/2-2018
fra Sundhedsstyrelsens hjemmeside**

Fnat

Fnat er en ufarlig sygdom, men for at modvirke spredning er det vigtigt at kontakte egen læge ved mistanke, så effektiv behandling kan iværksættes hurtigst muligt.

SYMPTOMER PÅ FNAT

Fnat (scabies) er forårsaget af fnatmiden, der er 0,25 mm stor og kun kan ses med lup. Det mest fremherskende symptom på smitte er ret pludselig udvikling af intens kløe over hele kroppen, som oftest opstår 3-6 uger efter smittetidspunktet. Hos personer, der tidligere har haft fnat, kan kløen opstå få dage efter fornyet smitte. Kløen er værst ved sengetid. Fnatmiden kan ved stuetemperatur overleve uden for kroppen i op til 36 timer.

Hudsymptomer ved smitte med fnat viser sig som udslæt med små vabler. Udslættet ses især i den tynde hud ved fingermellemrummene og på fingre, ved albuer, bryst og i skridtet. På grund af den kraftige kløe kommer der ofte kradsningsmærker på huden.

Hos patienter med nedsat immunforsvar og hos ældre personer kan fnat i sjældne tilfælde have form som skorpefnat (norsk fnat), typisk uden kløe. Skorpefnat skyldes ikke en speciel fnatmide, men er en betegnelse for symptomer på smitte med fnat, hvor der forekommer et stort antal fnatmidder i skorpet, skællende hud. Patienten er derfor mere smitsom.

UNDERSØGELSE HOS LÆGE

Har man mistanke om, at man har fået fnat, bør man kontakte egen læge. Der bør altid stilles en sikker diagnose hos patienten, enten ved at man finder og identificerer en levende mide, eller ved at man finder en såkaldt scabiesgang, da dette er et unikt symptom for fnat.

SMITTE

Smitte med fnat kræver almindeligvis tæt hudkontakt, og smitten ses derfor primært hos seksualpartnere, tæt familie eller i forbindelse med plejeprocedurer for eksempel bleskift på institutioner.

Skorpefnat kan dog smitte ved almindelig berøring på grund af det større antal fnatmider. I sjældnere tilfælde kan der forekomme smitte via møbler med polstring, brug af fælles tekstiler fx håndklæder og viskestykker, via sengeredning og sengetøj og håndtering af snavsetøj.

Der er som udgangspunkt ikke nogen grund til at undgå normal social kontakt, hvis man har mistanke om, at man har fnat. Man betragtes som smittefri 8-12 timer efter påbegyndt behandling.

BEHANDLING AF FNAT

Almindelig fnatbehandling består af omhyggelig indgnidning af cremen permethrin (NIX), der smøres på hele kroppen fra kæberanden og nedefter. Det er bedst at smøre cremen på om aftenen, så den kan virke hele natten over, hvorefter den vaskes af om morgenen. I forbindelse med at behandlingen startes, skal man skifte til rent tøj, og der skal lægges rent sengetøj på

Behandlingen skal gentages efter 7 dage. Efter behandlingen kan kløen bestå i flere uger, hvilket ikke udtryk for, at behandlingen har svigtet. Har man skorpefnat bør en speciallæge i hudsygdomme ordinere eventuel supplerende behandling. Patienten betragtes som smittefri 8-12 timer efter første behandling.

Borgerens eget tøj vaskes ved minimum 60°C. Tåler det ikke vask, kan det stilles for sig eventuelt i en plasticpose i 48-72 timer eller lægges i dybfryseren 1 døgn.

Husstandskontakter eller tætte kontakter til patienter med fnat skal også behandles. De bør tage en forebyggende behandling 1 gang med NIX-kur. Har der været symptomer på fnat, skal de behandles 2 gange.

Spørg din læge, hvis du er i tvivl om behandling eller smitterisiko.

BEHANDLING AF FNAT HOS BEBOERE PÅ DØGNINSTITUTIONER/PLEJECENTRE

Hvis der kommer tilfælde af fnat hos beboere på plejecentre med videre, gælder der særlige forholdsregler om isolation, hygiejniske forholdsregler og forebyggende behandling af personale og medpatienter/beboere. [De Nationale Infektionshygiejniske retningslinjer – Supplerende forholdsregler \(se siderne 54-58\):](#)

Er der behov for det, kan personalet kontakte hygiejnesygeplejersken i Regionen tlf. 2960 6828-eller [Styrelsen for Patientsikkerhed](#) (tidl. embedslægerne).

Værnemidler:

Personalets hud må ikke komme i kontakt med patientens hud før 8-12 timer efter påbegyndt behandling.

Handsker:

Der benyttes handsker ved al direkte patientkontakt.

Engangsovertrækskittel :

Der benyttes langærmet engangsovertrækskittel ved al direkte patientkontakt.

Snavsetøj:

Snavsetøj sendes til vask på vanlig vis.

Borgers eget tøj vaskes ved minimum 60°C. Tåler det ikke vask, kan det henstå isoleret evt. i plasticpose i 48-72 timer.

I eget hjem: Tøjet kan lægges i dybfryser 1 døgn.

Rengøring:

Rengøringspersonalet informeres om forholdsregler ved isolationen.

- Rengøringspersonale skal benytte handsker og langærmet engangsovertrækskittel ved rengøring.
- Stuen rengøres sidst.

Har en beboer med skorpefnat opholdt sig i opholdsstuer o.l., inden diagnosen er stillet, skal stuen rengøres eller lades urørt i 72 timer.

Det skal vurderes, om møbler betrukket med tekstiler skal hensættes i 48-72 timer (eventuelt overdækket af plastik for at indikere, at møblerne ikke må benyttes).

Når patienten er behandlet:

Når patienten har fået vasket behandlingsmidlet af, skiftes til rent tøj og ren seng.

Ophævelse af isolation

Isolationen kan ophæves 12 timer efter påbegyndt behandling.

Hvis der er skorper, skal enestue opretholdes, til skorperne er fjernet, og behandlingsmidlet er vasket af.

Der skiftes til rent tøj, ren seng og ren stue.

Isolationsstuen rengøres grundigt med almindeligt rengøringsmiddel, se ovenstående afsnit.

Behandling af medarbejder:

Medarbejdere der har været i kontakt med beboer skal også behandles med NIX-kur

Stevns kommune betaler NIX-kur. Du køber en kur på apoteket og kommer med kvittering til din leder.

Pårørende til beboer med fnat skal behandles

Pårørende til medarbejder skal ikke behandles medmindre medarbejderen har udbrud af fnat.

Husk rengøring af IT udstyr